

Regina Šilinskaitė: „Toks mano gyvenimas“

2022

| 4 |

Kūrybinio gyvenimo scenoje trisdešimtmečio ir asmeninio jubiliejaus akivaizdoje kalbamės su operos soliste Regina Šilinskaite, 1992-aisiais debiutavusia Kauno valstybiniame muzikiniame teatre Džildos vaidmeniu Giuseppe's Verdi operoje *Rigoletas*, savo karjeroje sukūrusia daugybę ryškių, savo charakteriu išskirtinių personažų, kurių kiekvienas pareikalavo atskleisti kitas ir vis naujas emocijas, jausmines spalvas, idant kūrybinė esatis įsikūnytų ir virstų gyvybe pulsuojančiu vaidmeniu, kuris operos scenoje išsiskleidžia plataus diapazono, galingo balso skambesiu. Kūrybinio gyvenimo retrospekcija leidžia užčiuopti reikšmines patirtis, jų duotis ir vertes, kurios ilgainiui suponuoja menininko kūrėjo tapatybę, o taip pat žmogaus asmenybę jo būties tikrovėje. Tarp teatro scenos ir gyvenimiškųjų patyrimų pasirodo ir atsiskleidžia žmogaus kūrėjo vaidmenų visetas. Apie visa tai – šiame pokalbyje su **Regina Šilinskaite**.

Elvina Baužaitė

Gerbiama Regina, pasidalinkite savais ankstyvojo, paties ankstyviausiojo gyvenimo meto prisiminimais.

Vaikystė buvo labai įdomi, gyventas laikas siejasi, sakyčiau, labai artimas mūsų dabarčiai, tad prikelia, sugražina vaikystės patirčių reginius.

Augau didelėje, šešių vaikų šeimoje. Buvau pati jauniausia – tarp vyriausiojo brolio ir mažesnių dvidešimt penkerių metų skirtumas. Gimiau giliame sovietmetyje, žinoma, to nesupratau... Tačiau dabar prisimenant, iškyla mamos pasakojimai apie karą, trėmimus... Atrodo, tai, kas pasakota, kartojasi dabartyje. Vėl rusai, karas, namuose priglautos keturios mamos su vaikučiais.

Mama buvo savamokslė siuvėja, o tėtis – profesionalus vyriškų kostiumų, paltų siuvėjas. Juokaujame, kad šiais laikais jis būtų tikrų tikriausias dizaineris.

Kokie garsai, melodijos supo, lydėjo vaikystėje?

Patys pirmieji muzikiniai garsai – instrumento garsai – vargonų muzika. Mūsų bažnyčioje buvo vargonai, kuriais grojo išpūdingas vargonininkas – labai aukštas, stambus, taip man mažai atrodė, gal jis visai toks nebuvo... Kai jis užlipdavo ant *viškų*, kai imdavo groti... Tiesiog nepaprasta. Tas spaudžiamų dumplių uuufff uuufff – mane gyvenime ilgai persekiojo. Manau, kad būtent išgirdusi bažnyčios vargonus, užsinorėjau į muzikos mokyklą eiti. Niekada pernelyg nesusimąščiau, tačiau visiška tiesa, kad pirmiausia mane užvaldė vargonų muzika.

Ilgainiui vargonai buvo apleisti. 2000-aisiais, prieš dvidešimt dvejus metus, jau esant profesionalia operos soliste, vien dėl to stipraus išpūdzio vaikystėje, su kraštiečiu kolega, pasitelkę draugus molėtiškius, sutarėme atgaivinti vargonų muziką Molėtų bažnyčioje, nes vargonai yra šauklys, sukviečiantis ir sutelkiantis pamaldoms. Visa mano šeima išitraukė į šį projektą, kuriame tikriausios mano rankos ir akys buvo Jurgita Šimėnaitė. Kiekvieną vasarą rengėme

didžiulius koncertus – galingus, ir rinkome lėšas vargonams. Po septynerių metų juos atstatėme ir įvyko išpūdingas baigiamasis koncertas, kuriame dalyvavo mano pažįstami, man artimi muzikai: amžiną atilsį Bernardas Vasiliauskas ir profesorius Leopoldas Digrys vargonavo, choras *Vilnius*, profesorė Irena Milkevičiūtė, amžiną atilsį profesorius Virgilijus Noreika, daugybė mano kolegų... Šis sumanymas atspindi mano charakterį – begalinį užsispyrimą, jeigu ištariau žodį „reikia“, vadinasi, tai ir turi būti padaryta, atlikta iki galo.

Iš dabarties perspektyvos, kaip regite būti su muzika ir muzikoje – vis tik Jūs pasirinkote ją, o galbūt ji pasirinko Jus?

Muzika mano gyvenime prasidėjo, kada, mokantis ketvirtoje klasėje, į Molėtų muzikos mokyklą atvažiavo nauja mokytoja Stasė Skurulskienė. Jauna muzikos specialistė ėmė burti muzikinius kolektyvus. Iki tol buvau tautinių ir pramoginių šokių šokėja. Būtent nuo mokytojos Stasės Skurulskienės prasidėjo mano dainininkės karjera (*juokiasi*), dainininkės kelias.

Pradžioje buvo duetai, tercetai, kvartetai, o solinis dainavimas – greta. Solistės karjera man nelabai sekėsi: aš nuolat sirgdavau – ūminė angina, tonzilitas... Vis peršti gerklę, sloga... Tačiau dalyvaudavau su bendramoksliais *Dainų dainelės* konkursuose, vykstančiuose kas antri metai, iki pat 1982-ųjų, kada baigiau vidurinę mokyklą. Nuolat tapdavome laureatais, tad

Mikaela op. *Karmen*Dona Elvira op. *Don Žuanas*

Eudoksija op. Žydė

dainuodavome laureatų koncertuose, dalyvavome filmavimuose, kurie kėlė didžiulį išpūdį.

Pirma profesionali opera, kurią pamačiau – Giuseppe's Verdi *Traviata*. Baigus vienuoliktą klasę, po diplomų įteikimo – išleistuvių šventės, kitą rytą mus vežė į Operos ir baleto teatrą. Negaliu pasakyti, kad būčiau labai susižavėjusi, turbūt ne tai buvo galvoje... Nors ir po išleistuvių nemiegoję visą naktį, pasitikę saulę, sėdėdami su klasės pirma meile, norėjome kuo greičiau baigti žiūrėti spektaklį ir eiti pasivaikščioti po Vilnių.

Norėjau tapti medike, galima sakyti, jutau, kad mano pašaukimas – medicina. Kaip jau minėjau, mano mama labai daug sirgo, tad namuose būdavo švirkštų, kuriuos reikėdavo virinti, anksti išmokau tai daryti, pati suleisdavau mamai vaistus. Ypač gerai sekėsi tikslieji mokslai, gal kiek sudėtingiau chemija, tad vyliausi įstoti, nors tais laikais konkursas buvo ypatingai didelis. Stojamieji į konservatoriją (dabar – akademią) vykdavo anksčiau, nieko nesitikėdama nuvažiuavau ir pabandžiau. Įstojau. (*Juokiasi.*) Dieve mano, neturėjau didelio noro, bet, kai jau įstojau, džiaugsmas buvo begalinis – „Ačiū Dievui nebereikės mokytis chemijos! – Visos knygos – šonan! – Nuostabu! Egzaminai išlaikyti, tad galiu dabar atostogauti.“ (*Juokiasi.*)

Matyt, kad opera mane pasirinko.

Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje baigėte profesorės Vlos Mikštaitės dainavimo klasę, ši asmenybė – legenda, prisiminkite ir pasidalinkite savoju patyrimu, išpūdžiu, tuo, kas esmingiausia iš mokymosi dainavimo meno pas šią pedagogę.

Profesorės Vlos Mikštaitės dainavimo klasė buvo visiškai užpildyta, todėl patekti mokytis pas ją, galima sakyti, nebuvo šansų. Jau tada Mikštaitė buvo tikrų tikriausia legenda, apie ją kalbėjo visi ne tik kaip apie labai gerą dainininkę, puikią režisierę bei dėstytoją, pas kurią mokytis labai nelengva... Ką reiškia „nelengva“? Man „nelengva“ – nieko nereikė, jeigu noriu, vadinasi, turiu patekti. Žinoma, niekas mano norų netenkino – pasakė, kad pas profesorę Vladą nėra vietos. Paskyrė studijuoti pas kitą dėstytoją – nesutikau – jokių būdų! Jeigu noriu pas Vladą Mikštaitę, reiškia, noriu pas Vladą Mikštaitę, jeigu ne, išvis nesimokysiu. Tokia buvo mano pozicija, kurią deklaravau ne tik žodžiais – ėmiau nebelankyti specialybės paskaitų – neidavau, pabėgdavau, slėpiausi. Visi draugai mane dangstė. Paskirtoji dėstytoja ieškojo manęs, bandė įkalbėti, o aš vis beldžiausi į profesorės Mikštaitės širdį. Sakiau jai: „Būkit gera – paimkit, paimkit mane! Jeigu ne, metu studijas akademijoje.“ Taip susiklostė, jog man

Hana Glavari op. *Linksmoji našlė*

paskirtoji dėstytoja netikėtai iškeliaavo anapilin, ir galiausiai profesorė Mikštaitė priėmė mane į savo klasę.

Pas profesorę mokyti iš tikrųjų nebuvo paprasta, ji buvo perfekcionistė: reikalavo maksimaliai teisingo dainavimo. Kadangi prie Mikštaitės klasės prisijungiau vėliau, ji reikalavo, kad kartočiau kursą. Žvelgdama atgal, suprantu viską, ką ji sakė tada, bet tuo metu buvo labai sunku suvokti. Kada esi jaunas ir tau atrodo kad, moki dainuoti, o staiga sako, kad nemoki, kad dar daug ko reikia - nieko nesupranti. Profesorės reikalavimai buvo tikrai teisingi. Dabar, pati mokydama, prašau to paties. Tačiau svarbiausia, ko linkiu visiems, - išgirsti žmogų. Kalbant apie Mikštaitę, ji buvo nuostabi vien tuo, kad ugdė mus visapusiškai: ji reikalavo ne tik tobulo dainavimo, bet ir vidinės dramaturgijos atliekant bet kurią ariją, dainą, prasmės suvokimo ir giluminės pajautos. Jaunam žmogui tai nėra lengva - ne visada pavyksta. Profesorės Vlados Mikštaitės reiklumas, perfekcionizmas kartais būdavo tiesiog beribis, todėl tik labai stiprūs žmonės galėjo ir gebėjo būti šalia jos. Turbūt visi jos mokiniai pasakytų tą patį. Vieną dieną ji galėjo pasakyti, kad tu nieko nemoki, nieko nesugebi ir išvis netapsi dainininke, o kitą dieną, kada gerai padainuoji, jau sakydavo, kad vis tik ne - tu gali.

Tai tarytum tikriausias vaikščiojimas briaunomis. Esu be galo jai dėkinga, turbūt tik profesorės Vlados Mikštaitės dėka visada siekiu tobulai atlikti savuosius vaidmenis.

Jūsų patyrimu ir manymu, kas ir koks turėtų būti dainavimo mokytojas? Kas, sakytumėte, yra esmingiausia?

Tai - amžinas klausimas tiek operos solisto ruošimo atveju, tiek apskritai. Kas yra mokytojas? Pirmiausia mokytojas, mano supratimu, turi girdėti ir matyti. Girdėti žmogų ir matyti žmogų. Tai yra labai sudėtinga, ne kiekvienam pasiekama. Jeigu ir pasiekama, tai reikalauja išiekvoti save iki paskutinio energijos lašo, nes išgirsti kiekvieną žmogų, ypač vaiką, galima tik atsiduodant, netaikant stereotipinių taisyklių, nesilaikant visiems tinkamų standartų, o kas kartą žvelgiant autentiškai ir unikaliai į individualią asmenybę. Akademijoje nedėstau, kartais konsultuoju kolegas; šešerius metus dirbu su vaikais, žinau, koks mokytojo darbas įpareigojantis, tai atskira plati tema.

Kalbėdama apie savuosius mokytojus, išskirčiau profesorę Vladą Mikštaitę ir profesorių Rimą Geniušą, mano studijų laiku vadovavusių operos studijai, besirūpinantį mumis, jauniaisiais solistais, kiekvienam pateikdavusių reikiamas

įžvalgas, tikriausia prasme atvedusius į operos ir baleto teatrą, kur jų dėka buvo sudarytos sąlygos mums tobulėti ir darniai įsilieti į teatro repertuaro spektaklius.

Reikšminga paskutiniųjų studijų metų patirtis Kauno filharmonijoje, kada aš, būdama septintą mėnesį nėščia, dainavau Georgo Friedricho Händelio operos *Acis ir Galatėja* koncertiniame pastatyme, dirguojant profesoriui Jonui Aleksai. Pastatymas buvo dinamiškas, daug fizinių užduočių. Su pirmagimiu iščiose bėgiojau ir nugriuvau, pakeliu galvą – profesorius Aleksa – baltas baltas... Tada supratau, kaip jis nerimavo, jaudinosi dėl manęs. Iš tiesų visą laiką jaučiau jo globą, bet tąkart pamačiau akivaizdžiai.

Operos menas - ko ne(at)leidžia, kam įgalina, ką suteikia, kuo apdovanoja?

Opera labai apdovanoja, nes tai visapusiškas menas, reikalaujantis labai daug, bet kartu ir labai daug duodantis. Pirmiausia pats turi būti visapusiškas – išprusęs, plataus ir gilaus mentaliteto. Kada kuri vaidmenį, turi leisti tiek į psichologinę, tiek filosofinę plotmes. Tai tave apdovanoja, tai veda į priekį.

Negali išeiti į sceną nepasiruošęs – žiūrovas to neatleidžia. Atrodo, visi turėtų suprasti, jog gali sirgti, prastai jaustis, asmeniniame gyvenime patirti krizių, būti sudėtingame tarpsnyje, tad paprasčiausiai neturėti idealaus balso, negalėti sudainuoti tobulai, tačiau niekam tai nesvarbu! Absoliučiai niekam nesvarbu tavo būseną – išeini į sceną ir turi būti tinkamai pasiruošęs, reikiamos formos, bent jau arti tobulumo, nes vis tik, ko gero, niekada atlikimas nėra tobulas, tobulumas – tikrai danguje. Dėl to ir sakoma, jog į sceną kas kartą turi eiti taip, lyg eitum paskutinį kartą. Tačiau šios scenos ypatybės kartu ir duoda tikrai labai daug: ugdo stiprybę, dvasinę ir fizinę tvirtybę. Ne tik operoje, apskritai visose teatro, scenos meno srityse išlieka stipriausieji, kurie atlaiko konkurenciją, liežuvavimus, visus užkulisinius išbandymus, būtent jie išlieka iki galo. (*Juokiasi.*)

Žvelgdama į sukurtų vaidmenų paletę, ką išskirtumėte kaip didžiausius iššūkius ir išbandymus?

Žinoma, pats sudėtingiausias mano vaidmuo karjere – Konstanca Wolfgango Amadeus Mozarto operoje *Pagrobimas iš Seralio*. Apskritai Mozarto muzika yra nelengvai gliaudomas riešutėlis. Kada ėmiausi šio vaidmens, man atrodė, tai – mano, be galo artima, man vokaliai tinkanti muzika, tačiau tuo metu išgyvenau asmeniškai sudėtingą laiką. Rodos, viena vertus, vyko staigus šuolis karjere, kita vertus, tam tikra krizė

Elvyra op. *Ernanis*

Grafiėnė op. *Figaro vedybos*

asmeniniame gyvenime – mano brolis labai stipriai sirgo, jį paskutines paras slaugėme ligoninėje ir išlydėjome į amžinybę. Tas laikotarpis buvo tiesiog beprotiškas. Konstancos vaidmuo buvo pasiūlytas – „atėjo“ pas mane būtent tada. Neatrodė, kad negalėčiau, maniau, jog viską galiu padaryti, įveikti; atrodė, jog sugebėsiu nereaaguoti – atskirti gyvenimą ir darbą. Deja, esu labai empatiška, viską labai giliai įsileidžiu į save. Gyvenimas tekėjo savo vaga, o aš dirbau, tačiau pačiai ėmė kilti sveikatos problemų. Iš pradžių bandžiau nekreipti dėmesio, galų gale man pasakė, kad esu pernelyg išsekusi, todėl negaliu tinkamai dainuoti – būtina pailsėti. Iš tiesų buvau labai liesa, balso stygos sausos, visa gleivinė išdžiūvusi... Tai, ko gero, buvo pats sudėtingiausias vaidmuo, pati sudėtingiausia opera, kokia tik gali būti.

Pagrobimas iš Seralio – be galo graži opera, bet ir labai sudėtinga, o man liko pačia sunkiausia. Joje vėlgi lydėjo Jonas Aleksa, kaip mokytojas. Nors ne jis dirigavo, bet stebėdamas buvo visą laiką šalia, sakė paramos žodžius: „Nusiramink, gražiai skamba, viskas gerai.“ Vieną kartą netgi pats stoji diriguoti. Kaip dabar matau jį peršokant į orkestrinę ložę su žodžiais: „Na, leisk, aš pažiūrėsiu ir parodysiu.“ Man taip buvo gera dainuoti, atrodė, kad jis, kaip tėtis, nori ką man patarti, nes iki tol rodėsi, jog man nesiseka, bandau, bet nepavyksta, pasirodė Aleksa ir jo globoje – „Matai, matai, kaip viskas gerai.“

Jacques'o Fromentalio Halėvy *Žydė*. Ką tik naujai prikeltas spektaklis. *Žydės* pastatymas yra tiesiog genialus tiek režisieriaus Güntherio Krämerio, tiek visos kūrybinės komandos darbas. Kartais taip susiklosto, kad sukrinta geriausi dalykai, kurie tarpusavyje puikiai dera, viskas tobulai susidėlioja. Su šiuo spektakliu apkeliojome daug pasaulio, ir visur jis paliko labai didelį įspūdį. *Žydės* labai stiprus psichologinis užtaisas ne tik dėl tematikos, bet ypač režisieriaus dėka, jis sugebėjo tai išryškinti ir itin paveikiai perteikti. Iš tiesų visi vaidmenys, prie kurių teko prisiliesti, taip pat žmonės, su kuriais teko dirbti – visi paliko labai ryškų pėdsaką mano gyvenime.

Užsiminėte apie keliones po pasaulį su Halėvy *Žyde*, šiek tiek paplėtokite gastrolių reikšmę ir ypatingumą.

Pasirodyti svetur – būtina. Dirbant vieno teatro trupėje susiformuoja tam tikra nuomonė, daugiau mažiau bendra nuostata – vieni mylimi labiau, kiti mažiau. Tik išvažiuavęs ten, kur tavęs nepažįsta, nežino, ką esi pasiekęs, gali pasitikrinti, kas esi iš tiesų. Žinoma, galima internete susirasti CV, bet eilinis žiūrovas paprastai ateina į teatrą pernelyg nesigilindamas, jis

ateina žiūrėti spektaklio, ir tu jam patinki arba ne. Tokios patirtys tikrai labai naudingos, kaip ir atvykstant į mūsų teatrą užsienio kūrėjams. Atrankos tam tikro spektaklio konkrečiam vaidmeniui labai daug duoda. Ruošimasis atrankai, pasirodymas, juo labiau, jeigu tave pasirenka, kaip ir išvykimas svetur, leidžia save naujai atrasti, dar labiau, kitaip pažinti; tam tikra prasme „pasitikrinti“, kiek gebi įtikinti kitą publiką, kaip gebi įtikinti kitokio mentaliteto auditoriją.

XXI amžiuje įprasta regėti sušiuolaikintas operas, kaip Jūs tai priimate, vertinate?

Šiuolaikiškumas kartais yra priimtinas ir man netgi labai patinka; kartais perlenkiama lazda. Pasiėkti idėjos-koncepcijos ir jos išpildymo meninių sprendimų pusiausvyrą, kuri liudytų visa ko reikalingumą ir prasmingumą, yra tikriausias išbandymas, kuris įveikiamas tik bandant. Visada svarbiausia, kad būtų suprantama, logiškai, meniškai pagrįsta. Ne ta prasme, kad viskas pernelyg supaprastinta, vienareikšmiškai aišku, bet taip, jog skatintų žiūrovą mąstyti, ieškoti atsakymų, kad jį domintų ir vestų asmeniniu minčių keliu. Dabar yra labai daug nuogybių. Operoje nuogybės man ne visada tinka, dažniausiai tai nėra reikalinga. Nuogo kūno kultas turėtų būti kiek nuosaikešnis. Tačiau, pavyzdžiui, 2022-ųjų pavasarį, vykstant festivaliui *Naujasis Baltijos šokis* LNOBT scenoje įvyko premjera graikų choreografo Dimitrio Papaioannou spektaklio *Transverse Orientation*. Ėjau žiūrėti šiek tiek skeptiškai nusiteikusi. Tačiau šis kūrėjas yra tikrų tikriausias genijus! Visi šokėjai – tiesiog fantastiški! Nuostabūs kūnai! Puiki idėja! Supratau viską, ką norėjo perteikti. Vis mažiau, kaip galima sugalvoti tokius dalykus, kaip ateina tokios mintys, kaip gimsta tokios idėjos, jų realizavimo matymas?! Šiuolaikiška, o kartu genialiai paprasta – amžina. Visiškas minimalizmas. Galima sakyti, tuščia scena. Iš tiesų, ko gero, sudėtingiausia tuštumą savimi užpildyti. *Transverse Orientation* scena užpildyta taip, kad net nepajutau, kaip prabėgo laikas, nustebau, kad jau baigėsi.

Pastaraisiais metais ganėtinai ryški tendencija, jog opera yra scenografo koncepcijos įprasminimas; tačiau ne vienas operos solistas žymi apraiškas atogrąžos prie dainavimo meno, vokalo, kaip esminio operos sando, suvokimo, kaip ir kuo. Jūsų pajauta, gyvuoja opera šiandien?

Aš manau, kad ratas apsisuks ir bus grįžta prie dainavimo meno. Apskritai dainavimo menas yra pats sudėtingiausias, jį reikia puoselėti. Kalbant apie operą, ji yra pagrįsta menų sinteze.

Eudoksija op. Žydė

Aš norėčiau ir profesorė Vlada Mikštaitė siekė būtent sintezės: turi būti ir drama, ir dainavimas, ir režisieriaus koncepcija, pagrįsta jo asmenine, individualia ir autentiška interpretacija, autoriniu visa ko matymu. Tokia yra siekiamybė.

Dirigentas, režisierius - kas jie operos solistui? Koks yra, turėtų būti idealusis santykis, ryšys repeticijų metu, operai išsipildant scenoje?

Operos solistai prisideda prie režisieriaus vizijos, jo koncepcijos išpildymo, tačiau dainininkas vis tik tėra įrankis, turintis atlikti užduotis. Žinoma, siūlome savo matymą ir įsivaizdavimą. Labai norėčiau, jog dainininkas galėtų daugiau prisidėti prie spektaklio kūrybos, kad jis būtų kartu su dirigentu ir režisieriumi bendrakūrėjai. Geriausias rezultatas pasiekiamas kalbant ir susikalbant, tik taip gimsta bendras kūrinys.

Kas Jums yra partneris? Kaip nusakytumėte partnerystės jausmą?

Ach... Geras partneris yra daugiau nė pusė sėkmės. Scenoje mes itin glaudžiai susiję, vieni nuo kitų labai priklausomi. Pats gali gerai jaustis, būti pasiruošęs, bet jeigu partneriui kas nors negerai, tai žiūrėk, ir tau nebergera. Nesu sutikusi blogų partnerių, kad kas specialiai kištų koją, kaip nors trukdytų, kenktų - niekada man taip nebuvo, apskritai gyvenime mažai ką blogo patyriau. Kiekviena partneryste, kiekvienu spektakliu džiaugiuosi iki pat dabar.

Tikiuosi, kad ir mano partneriai džiaugėsi ir džiaugsis mūsų bendromis patirtimis. Vienas naujausių vaidmenų - Anina Richardo Strausso operoje *Rožės kavalierius*, joje mes su Rafailu Karpiumi, ikūnijančiu Falcakį, esame tiesiog „du

viename“. Režisierius mums suteikė kūrybos laisvę! Tai - charakteriniai vaidmenys, tad daug juokiamės, kurdami čia ir dabar scenoje, drauge improvizuojame, rodos, suprantame vienas kitą iš mirktelejimo, kiekvienas spektaklis vis kitoks. Tai - aukščiausio lygio partnerystė, kai iš tiesų pasitiki partneriu, atrodo, tiesiog „perskaitai“ jo mintis iš mimikos, mažiausio judesio. Žinoma, yra tam tikros mizanscenos, numatyti ir sutarti taškai, kas ir kaip, kada ir kur turi įvykti, tačiau spektaklio vyksme yra be galo daug netikėtumų.

Visų patirčių akivaizdoje, kaip nusakytumėte, kas Jums yra repeticija, spektaklis? Kaip pasitinkate ir kas kartą išgyvenate būtį scenoje?

Būtent repeticijose vyksta kūryba vaidmens, viso spektaklio, netgi pirmasis sąlytis, santykis ir ryšys su partneriu užsimezga repetuojant, kuriant aplinkybes, atmosferą. Repetudamas išbandai daug daugiau negu reikia spektakliui, tačiau taip randasi partnerystės jungtys, o kartu ir tavo asmeninis pajautimas ir suvokimas savojo vaidmens, kada tikrini ribas, ieškai jo esaties kontūrų. Man repeticijos labai patinka. Mėgstu tiek bendras kūrybines repeticijas, darbą su partneriais, tiek ir asmenines. Repeticijos yra nuostabiausias laikas.

Spektaklis jau yra galutinis kūrybos taškas - rezultatas. Visada prieš spektaklį be galo jaudinuosi. Spektaklio dieną ilsiuosi, vėlai keliuosi, šeima žino, kad tą dieną man nereikia trukdyti, turiu pabūti su savimi. Kartojuosi tekstą, perverčiu klavyrą. Viską darau mintyse. Dainuoju „be balso“, pereinu partijas, mizanscenas. Labai mažai valgau. Tokia yra mano prieš spektaklinę būseną.

Anina op. *Rožės kavalierius* (Falcakis - Rafailas Karpis)

Manon op. *Manon*

Spektaklis yra satisfakcija – tavasis susitikimas su orkestru, su partneriais, su publika; tai tavo darbo įvertinimai. Kartais būni labai džiaugsmingas, jam įvykus, kartais mažiau; tačiau visada didelis nuovargis, žinoma, adrenalino antplūdis. Laukia bemiegė naktis. Dar kartą viduje išgyveni spektaklį, ypatingai, jeigu kas nepavyko, analizuoji. Galiausiai paryčiais užmiegi. Tai lydi visą karjerą, nesvarbu, koks bebūtų vaidmuo, spektaklis. Tokia operos solisto tikrovė. Tai mano karjeros, mano gyvenimo tiesa. Toks mano gyvenimas.

Kokia šiandienos publika; o taip pat, kaip regite operos meno perspektyvas ir ateitį, galvodama apie jaunąją kartą?

Publika išprususi. Žmonės, ateinantys žiūrėti operos, paprastai žino, kur ir kodėl atėjo. Pirmą kartą atėjusieji arba būna sudominti, arba ne. Neprivalo visi mylėti operos. Tačiau tie, kurie lankosi operos teatre, yra operos gerbėjai, jie myli operą, todėl šis žanras niekada nemirs. Opera be galo paveiki, labai galinga, ji tikrai turi didžias perspektyvas, ilgainiui, manau, tik stiprės.

Galbūt dabartis kiek sudėtinga: pandemija, du karantinai, dargi Rusijos karas prieš Ukrainą šiek tiek išbalansavo didžiojo meno kūrybos procesus, patį vyksmą kiek pristabdė, bet menas yra gyvas, jis alsuoja, kvėpuoja, kūryba niekad neužges, ji nugalė visą.

Labai talentinga jaunoji karta. Mano manymu, jie lygiai tokie pat kaip mes, tik turi daug

daugiau galimybių, todėl yra drąsesni, yra įpratę pristatyti ir pateikti save, turi daug daugiau pasitikėjimo. Tai labai gerai. Jie nori viską pasiekti greitai, tai ir daro. Dėl to galime tik džiaugtis.

Kiek Jums svarbi, reikšminga kritika? Kiek ir kokios, Jūsų patyrimu, jos esama Lietuvoje?

Mano patyrimu, nėra specializuotos operos kritikos. Jos labai reikėtų, kad būtų analizuojama profesionaliai, detalai, turint žinojimą ir išmanymą, kas ir kaip turėtų būti, kaip veikia ir vystosi balsas.

Menas apskritai be kritikos negali egzistuoti, ji būtina. Mes turime mokėti ją deramai priimti, įvertinti ir išnaudoti kaip asmeninės naudos šaltinį.

Nusakykite asmeninį santykį, jausmą garso - muzikos ir tylos.

Tyla dabar man yra pati gražiausia melodija. Johnas Cage's yra parašęs kūrinį 4'33, jo siūlau pasiklausyti. Tai viena gražiausių muzikų, būtent toji tyla, kurios man dabar labai stinga. Rytinė tyla, kada išėini į savo kiemelį, į savo sodą atsigerti kavos, ir tave pasitinka strazdas savo giesme... Toji tyla nėra absoliuti tyla, veikiausiai tokios pasaulyje nėra, bet kada esi gamtos apsuptyje, girdi paukščių simfoniją su vėjo ošimu... Štai pati gražiausia muzika. Žmogiškoji idilija, kurioje ištirpsta siela. ■